Ministerstvo
životního prostředí

ZAHRADA, KTERÁ CHLADÍ.

I kousek zahrady umí to samé, co velká krajina. Zadrží vodu a ochladí vzduch kolem sebe. Někdy stačí hrst mulče a správně vysazený strom.

PŮDA A VODA

Mulč místo holé půdy
Vrstva posekané trávy, slámy nebo kůry přeruší odpařování z půdy a zabrání přehřívání kořenů. Je to nejúčinnější a nejlevnější opatření vůbec.

Dešťová zahrada u okapu
Hodí se tam, kde půda dobře vsakuje vodu. Pod okapem stačí mělká prohlubeň, která zachytí dešťovou vodu ze střechy a nechá ji vsáknout do země místo do kanalizace. Místo, kudy voda protéká, osaďte vhodnými trvalkami.

Zalévejte řídčeji, ale vydatně
Platí hlavně pro nově vysazené stromy a větší keře. Časté krátké zalévání smáčí jen povrch, ke kořenům se nic nedostane. Vydatná zálivka jednou za čas jde hlouběji a rostlina díky ní zakoření silněji.

STROMY A ZELEŇ

Sázejte stromy, jsou nejlepší klimatizací
Strom ochlazuje své okolí odparem vody z povrchu listů. Pod korunou proto bývá výrazně nižší teplota než na přímém slunci, podobně jako v dosahu klimatizace, jen bez spotřeby elektřiny. Vděčné jsou zejména vysokokmenné jabloně a hrušně díky hlubším kořenům.Na větších zahradách najde uplatnění také oskeruše.

Sázejte na jižní a západní stranu domu
Listnatý strom v létě zastíní zeď i okna a dům se méně přehřívá. Na podzim listí opadá, takže v zimě sluneční paprsky naopak dům prohřejí.

Rostliny snášející sucho
Pro zahrady vystavené horku jsou dobrou volbou vysadit levandule, šalvěje, rozmarýny, suchomilné trvalky nebo květnaté louky stepního charakteru. Na extrémně suchých místech se osvědčují také netřesky a rozchodníky, které dokážou hospodařit s vodou velmi úsporně.

CHCETE JÍT DÁL? VYBUDUJTE VLASTNÍ TŮŇ

Malá zahradní tůň ochladí okolí a vytvoří na zahradě kousek smysluplné biodiverzity. Stane se domovem pro žáby, vážky i ptáky. Jak na ni krok za krokem na druhé straně.

Ministerstvo
životního prostředí

JAK SI VYTVOŘIT VLASTNÍ MINI TŮŇKU

Nejde jen o prohlubeň naplněnou vodou.
Šest kroků, na které stojí za to myslet předem.

Krok 1 — Vyberte vhodné místo
Nejprve vytipujte místo, kde se po deštích přirozeně déle drží vlhkost a které není v bezprostřední blízkosti budov ani velkých stromů. Vhodný je lehký polostín, ne celodenní úpal ani hluboký stín pod hustými korunami.

Krok 2 — Ověřte půdní podmínky
Na vybraném místě vykopejte zkušební sondu. Zjistíte tak charakter zeminy a její schopnost zadržovat vodu. Těžké jílovité půdy bývají pro budování tůní nejvhodnější. Samotné vsakování vody ve zkušební jámě však nemusí znamenat, že tůň nebude fungovat, zejména u jílovitých půd bez dostatečného zhutnění.

Krok 3 — Vykopejte mělkou tůň s pozvolnými svahy
Většina plochy by měla být hluboká 30 až 50 cm, břehy pozvolné a bez kolmých stěn. Mělké okraje jsou bezpečnější a zároveň vytvářejí ideální prostředí pro obojživelníky, hmyz i mokřadní rostliny.

Krok 4 — Ověřte podmínky pro založení tůně
Zakládejte ji pouze na vlastním pozemku nebo se souhlasem vlastníka. Vodní plocha do 300 m^2 a 1,5 m hloubky obvykle nevyžaduje stavební povolení, u větších záměrů si podmínky ověřte předem.

Krok 5 — Osaďte tůň vhodnými rostlinami
Blatouch, sítina nebo žabník zvládnou i mělkou vodu. Ryby do tůně pro obojživelníky nepatří, jsou predátory nebo konkurenty jejich larev. Vyhněte se expanzivním druhům, například orobinci.

Krok 6 — Nechte přírodu pracovat
Dobře založená tůňka se líhní komárů nestává. Jakmile ji osídlí žáby, vážky a další vodní bezobratlí, vznikne přirozená rovnováha a larvy komárů získají řadu přirozených predátorů.

DOTACE
Na tůň ve vlastní uzavřené zahradě přímá státní dotace není.
Pokud máte pozemek přístupný veřejnosti (mez u cesty, nezaplocená část pozemku), doporučujeme se poradit s odborníky z AOPK ČR — řeknou vám, zda váš záměr splňuje podmínky a jaké dotace jako fyzická osoba můžete využít.